

NOWINY TECHNICZNE

Dodatek do Przeglądu Technicznego

ROK I.

WARSZAWA, 3—10 sierpnia 1927 r.

№ 31—32

UCHWAŁY MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI EKONOMICZNEJ.

Poniżej zamieszczamy w dalszym ciągu uchwały Konferencji Ekonomicznej w dziale handlowym.

Formalności celne.

Uchwała w tej sprawie brzmi w streszczeniu, jak następuje:

1° opłaty konsularne winny być stałe i określonej wysokości, i nie przepraczać kosztów usługi, nie zaś stanowić dodatkowe źródło dochodów dla Państwa;

2° konferencja, przypominając zalecenia zawarte w aneksie do art. 14-go Konwencji w sprawie uproszczenia formalności celnych, uważa za wysoce pożądane dodanie formalnego zabezpieczenia, przewidującego zarówno dla importera, jak i dla eksportera możliwość rekursu przeciw nałożonym karom celnym, zwłaszcza zaś przeciw tym, które byłyby zastosowane w wypadkach omyłki formalnej zupełnie wyraźnej;

3° Konferencja, doceniając w pełni postęp już osiągnięty w dziedzinie reglamentacji celnej dzięki Konwencji w sprawie uproszczenia formalności celnych, zawartej w Genewie dn. 3 listopada 1925 r., a która obecnie obowiązuje w 25 Państwach, zaleca:

a) by Konwencja ta została w możliwie jak najprędszym czasie ratyfikowana przez Państwa, które dotychczas aktu ratyfikacji nie dopełniły lub które nie dostawały jeszcze przepisów swego ustawodawstwa do zasad wolności, zaleczanych przez Konwencję;

b) by postanowienia, które Konwencja ta zawiera, były stosowane przez Państwa, zawierające umowę w duchu jak największego liberalizmu.

Statystyka handlu zagranicznego.

Konferencja zaleca:

1° by Państwa, które podpisały Konwencję (w tej sprawie) z dn. 31 grudnia 1913 r., a które dotychczas jeszcze jej nie ratyfikowały — możliwie jak najszybciej dokonały tej formalności, zaś Państwa, które Konwencji tej nie podpisały — by do niej przystąpiły;

2° by Państwa, które podpisały, wzgl. podpisały Konwencję, dostarczyły z jak największym pośpiechem do dyspozycji jej Biura w Brukseli materiały, potrzebne dla opracowania statystyki porównawczej, której opublikowanie zostało mu na podstawie tej konwencji poruczone.

Poziom tariff celnych.

Konferencja wypowiada się w tej ważnej uchwale za tem:

1° by Państwa przedsięwzięły natychmiast środki, zmierzające do zniesienia lub obniżenia barier celnych, stanowiących wielką przeszkodę dla handlu międzynarodowego. Akcja prowadzona w tym kierunku winna być rozpoczęta, od tych tariff i utrudnień, które wprowadzone zostały celem przeciwdziałania zaburzeniom przejściowym, spowodowanym przez wojnę;

2° by Państwa przystąpiły do zawierania traktatów handlowych na zasadach i warunkach zmierzających do uszczelnienia celów tu wyłożonych;

3° by na przyszłość została zaniechana metoda ustanawiania bezpośrednio przed rozpoczęciem pertraktacji o traktaty handlowe wygórowanych opłat celnych, wprowadzanych specjalnie dla celów przetargu, w postaci czy to tariff bojowych, czy też tariff ogólnych;

4° by Rada Ligi Narodów została wezwana do powierzenia Organizacji Ekonomicznej misji zbadania, na pod-

stawie zasad ustalonych przez obecną Konferencję, możliwości podjęcia w przyszłości przez różne Państwa akcji, mającej na celu zachęcenie do sprawiedliwego traktowania handlu, przez usunięcie lub zmniejszenie przeszkód, jakie dla wymiany międzynarodowej są zbyt wysokie taryfy celne. Przy przeprowadzeniu tej ankiety, Organizacja Ekonomiczna winna zasięgnąć opinii przedstawicieli poszczególnych rządów, nie wyłączając rządów Państw nie będących członkami Ligi Narodów, jak również, o ile zajdzie tego potrzeba, opinii uprawnionych sfer handlowych, przemysłowych i rolnych oraz przedstawicieli pracy. Przedmiotem tej ankiety winno być ułatwienie rozwoju — na zdrowych podstawach — handlu międzynarodowego, przy równoczesnej trosce i dbałości o słusze interesy produkcji i pracy, celem należytego ich wynagrodzenia, jak również o interesy konsumentów, w celu podniesienia ich zdolności nabywczej.

Obciążenie fiskalne towarów przywożonych.

Zalecenia Konferencji w tej sprawie są następujące:

1° wszystkie opłaty wewnętrzne, podatki konsumpcyjne, akcyzy, opłaty rogatkowe, przewozowe, manipulacyjne i wszystkie inne, które obciążają produkty jakiegokolwiek kraju, winny ciążyć w tej samej mierze i w ten sam sposób na produktach wszystkich innych krajów, jak również na takich samych lub podobnych produktach krajowych;

2° Państwa winny nie wprowadzać żadnych opłat komunikacyjnych lub innych podatków wewnętrznych, mających na celu ukryte popieranie i protegowanie wytwórczości krajowej.

Cła wywozowe.

Pod tym względem Konferencja zaleca:

1° by wywóz surowców nie był niesłusznie obciążony cłem wywozowym lub wszelkimi innymi opłatami i by — w wypadku, gdyby wprowadzenie tego rodzaju cel czy opłat znajdowało swe uzasadnienie w potrzebach Skarbu lub było usprawiedliwione okolicznościami wyjątkowymi — stopa tych cel i opłat była możliwie najniższa;

2° by w żadnym wypadku opłaty wywozowe obciążające wywóz surowców nie miały na celu nałożenia na kraje cudzoziemskie, zużytkowujące te surowce, ciężarów, któreby postawiły w stan niższości konkurencyjnej wytworzane przez te kraje artykuły;

3° by opłaty wywozowe na surowce, zarówno w wypadku gdy opłaty te będą pobierane ze względów fiskalnych, jak i wtedy gdy mają być przeciwwagą w okolicznościach wyjątkowych i nagłych — nigdy nie wprowadzały żadnych różnic pomiędzy krajami importującymi surowiec;

4° by zasady powyższe stosowane również były do opłat wywozowych na artykuły spożywcze.

Traktaty handlowe.

Jest to znów jeden z istotnych punktów programu prac Komisji Handlowej. Uchwały powzięte w tej sprawie są następujące (w streszcz.):

1° Konferencja uważa, iż wzajemne zapewnienie sobie pełnego największego uprzywilejowania w odniesieniu do tariff celnej i warunków handlu jest zasadniczym czynnikiem normalnego i swobodnego rozwoju stosunków handlowych między Państwami;

2° Konferencja zaleca usilnie, by zakres i sformułowanie klauzuli największego uprzywilejowania były jak najbardziej szerokie i jak najbardziej liberalne i by ta klauzula nie była ani osłabiona, ani zwężona przez postanowienia specjalne, lub też w drodze interpretacji;

3° Konferencja zaleca, by Rada Ligi Narodów poruczyła Organizacji Ekonomicznej, w związku z przewidzianą w poprzednich zaleceniach ankietą, zainicjowanie obrad, zebranie opinii, przeprowadzenie ankiet, mających na widoku zaproponowanie najbardziej celowych środków, któreby doprowadziły do wprowadzenia jednakowego systemu taryfowego w różnych krajach europejskich, a przynajmniej do ustalenia wspólnej podstawy dla traktatów handlowych, jak również do ustanowienia dla wszystkich krajów jasnych i jednolitych zasad i wytycznych odnośnie interpretacji i zakresu klauzuli największego uprzywilejowania w dziedzinie opłat celnych;

4° Konferencja uważa, że wszelkiego rodzaju dyskusje, zasięganie opinii i badania, któreby były konsekwencją niniejszych postanowień, nie mogą być używane jako powód opóźniania rozpoczętych pertraktacji handlowych, ani też powstrzymywania się od tego rodzaju pertraktacji;

5° Konferencja zaleca, by różne Państwa zbadały i wypowiedziały się, czy jest dla nich pożądane wprowadzenie do traktatów handlowych, zawieranych przez nie, postanowień o przekazywaniu sporów, mogących wyniknąć w kwestii interpretacji albo zastosowania traktatów, procedurze arbitrażowej, lub, co jeszcze bardziej wskazane, Stałemu Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości.

Subsydja bezpośrednie lub pośrednie.

Konferencja ostrzega przed stwarzaniem specjalnych trudności w wolnym obrocie międzynarodowym przez udzielanie, pod ukrytą formą subwencji rządowych, jednostronnej protekcji krajowemu przemysłowi lub eksportowi.

Dumping, ustawodawstwo antidumpingowe.

Konferencja zastanawiała się nad zagadnieniem dumpingu szczególnie długo i obszernie. Próbowano tu, z jednej strony, dać definicję naukową tego pojęcia, z drugiej strony — spotkano się z próbami jego rozszerzenia. Zagadnienie to nie zostało w końcu definitywnie wyjaśnione, czego wyrazem są następujące uchwały bardzo ogólnikowe i ostrożne, zarówno w sprawie dumpingu, jak i w sprawie walki z nim:

Konferencja uważa, że dumping powinien być ograniczony do minimum, i że w tym celu należałoby dążyć na wszelki sposób do ustabilizowania stosunków w produkcji i w handlu, oraz do obniżenia nadmiernie wysokich taryf celnych w krajach eksportujących.

Konferencja zaleca krajom importującym, które zmuszone są do przedsięwzięcia zarządzeń obronnych przeciw dumpingowi, by nie podejmowały środków zbyt daleko idących, określonych lub dokuczliwych, rozmiających się z istotnym celem.

Utrudnienia w zakresie transportów.

Konferencja zaleca:

1° by Państwa, które dotychczas nie ratyfikowały jeszcze Konwencji w sprawie tranzytu, zawartych w Barcelonie i Genewie, w możliwie jak najszerszym czasie tej ratyfikacji dokonały, i by jak największa ilość Państw do tych Konwencji przystąpiła;

2° by zapoczątkowana już ścisła współpraca międzynarodowa w tej dziedzinie utrzymała się i na przyszłość;

3° by osiągnięte zostało porozumienie międzynarodowe w sprawach żeglugi morskiej oraz w sprawach budowy statków.

(Dok. nast.)

ŚWIETLNE NAPISY O TEKSCIE RUCHOMYM.

We wszystkich większych miastach Europy, jak Paryż, Wiedeń, Bruksella, a również od niedawna w Warszawie, cieszą się wielkiem powodzeniem świetlne ruchome teksty, które przesuwa się z jednego końca tablicy w drugi, podając różne wiadomości aktualne, przeplatane ogłoszeniami reklamowymi.

Urządzenie takiej „gazety świetlnej” jest bardzo proste. Istnieją 2 systemy: angielski i francuski. W obu systemach tablica, na której przesuwa się świetlne wyrazy, jest usiana mnóstwem małych lampek elektrycznych, osadzonych na tablicy nieruchomo, w ilości od 1000 do 1200 sztuk, ułożonych w długą wstęgę po 7—9 lampek w rzędzie pionowym i 100—150 lampek w rzędzie poziomym.

Idzie teraz o to, aby część tych lampek, zgrupowanych w kształcie litery lub rysunku, zapalić na prawym końcu tablicy i natychmiast zgasić, zapalając identyczną grupę lam-

pek, lecz o jedno miejsce dalej w lewo i t. d. Tym sposobem otrzymuje się wrażenie ruchu w kierunku z prawa na lewo. Długość tablicy musi być tak duża, aby dłuższy wyraz cały się na niej zmieścił.

Różnica pomiędzy dwoma wspomnianymi systemami polega na różnych przyrządach, używanych do zapalania lampek w żądanej kolejności. Przyrząd włączający lampki w obwód (selektor) musi przesuwać się po kontaktach lampek ruchem posuwistym, synchronicznym z ruchem tekstu świetlnego na tablicy, i to dosyć szybko, aby umożliwić czytanie; w ruchu tym selektor włączać musi w danym miejscu tablicy coraz to inną grupę lampek, pozostawiając resztę w cieniu.

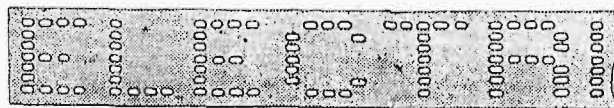
W systemie angielskim Coleman'a, selektor jest łańcuchem bez końca, na którego ogniwach znajdują się litery (lub rysunki) wypukłe. Ten łańcuch bez końca przesuwa się po małej tablicy, będącej zmniejszonym obrazem

Rys. 1. Ogniwła łańcucha, zaopatrzone w wypukłe litery (syst. Coleman'a).

tablicy lampkowej. Mała tablica ma tyle otworów, ile jest lampek, i do każdego otworu doprowadzony jest przewód zakończony sprężynką, na której opiera się kulka metalowa. Z drugiej strony, lampki — przy pomocy jednego wspólnego przewodnika — są połączone z masą łańcucha. Kulki nieco wystają z pod tablicy i gdy łańcuch bez końca przesuwa się po tej tablicy, to wypukłe litery jego ogniw naciskają na wystające kulki kontaktowe i włączają w obwód lampki, odpowiadające naciskanym kulkom. Łańcuch bez końca, utworzony z ogniw z literami, jest nawinięty na 2 bębny; obrót bębnow pociąga za sobą ruch posuwisty łańcucha przed tablicą kontaktową i przesuwanie się danego ogniwa wzdłuż tej tablicy odpowiada przesuwanie się świetlnego znaku wzdłuż tablicy z lampkami.

Drugi system, pomysłu Duchard'a, zamiast łańcucha bez końca używa — jako selektora — taśmy dziurkowanej z celuloidu. (Można do tego celu użyć starej taśmy kinematograficznej). Otwory w tej taśmie tworzą szereg punktów układających się w litery lub rysunki (rys. 2). Rozmieszczenie tych otworów na taśmie odpowiada układowi lampek na ta-

Rys. 2. Taśma dziurkowana do włączania odpowiednich kontaktów (syst. Duchard'a).

blicy. Wspólny przewód od wszystkich lampek jest połączony ze szczotką metalową. Naprzeciw tej szczotki znajduje się tablica, zaopatrzona w stałe kontakty; każda lampka ma na tablicy swój kontakt, z którym jest połączona osobnym przewodnikiem. Gdy dziurkowana taśma przesuwa się między szczotką a tablicą kontaktów, tylko te lampki zapalają się, gdzie druciki szczotki, przechodzące poprzez otwór w taśmie, dotykają kontaktów na tablicy. Taśma odwijają się z jednej cewki i nawijają na drugą. Do taśmy tej można dołączać nowe kawałki nawet w czasie ruchu (jak i ogniwa do łańcucha w poprzednim systemie). Specjalna maszyna do dziurkowania taśmy w odpowiednich odstępach wykonywa żądane teksty i rysunki.

Warszawski „kurjer świetlny” posiada urządzenie typu pierwszego, wyrobu jednej z firm niemieckich, która — zdaje się — sfinansowała to przedsiębiorstwo. Ogólna ilość lampek wynosi tu 1500 szt., do tego dochodzi 200 sztuk lampek czerwonych, tworzących ramkę.

Tablica z kontaktami, dokąd wchodzi 1500 przewodników, jest wielkości zaledwie 800×60 mm. Po niej przesuwa się łańcuch bez końca z liter aluminiowych, który przesuwa się z jednego bębna drewnianego na drugi.

Lampki metalowe mają dolne półkule czarne, aby nie oświeślały łańcucha i tekst był wyraźniejszy. Cała instalacja, która zawiera 30 km drutu i całą masę kontaktów, wymaga nadzwyczaj starannego dozoru; niewielki pyłek, który przypadkowo dostanie się między ruchome kontakty, powoduje stałe palenie się lampek. Specjalny obserwator stale więc śledzi za prawidłowością napisów i sygnalizuje wszelkie braki obsłudze technicznej. Instalacja warszawska pochłania

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSK. w WARSZAWIE.

KONTO P. K. O. 128.

KOMUNIKAT RADY STOW.

Zjazd Techników.

W dniach 16—19 września 1927 r. odbędzie się we Lwowie III-gi Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych i Uroczystość Jubileuszowa Polskiego Towarzystwa Politechnicznego. Ze względu na konieczność zespolenia wysiłków wszystkich techników ku opracowaniu wspólnego programu pracy gospodarczej, tak niezbędnej dla podniesienia wydajności i skoordynowania prac różnych dziedzin życia gospodarczego, związanego z techniką, pożądanym jest jaknajliczniejszy udział w Zjeździe i dlatego Rada Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie zwraca się do Członków z prośbą o nadsyłanie zgłoszeń uczestnictwa.

Odpowiednie karty zgłoszeniowe dołączone były do ostatniego numeru „Wiadomości Polskich Zrzeszeń Technicznych”, które rozsyłane są wszystkim technikom zrzeszonym. Składka uczestnictwa wynosi zł. 15, którą należy wpłacić przy składaniu karty w Kancelarii Stowarzyszenia (Czackiego 3—5), do dnia 1.IX. 1927.

KOMUNIKAT KANCELARJI.

Kancelarja Stowarzyszenia uprasza P. P. Członków o łaskawe wpłacanie składek członkowskich do Kasy Stowarzyszenia lub na rachunek nr. 128 Pocztowej Kasy Oszczędności. P. P. Członkom zalegającym z opłatą za 2 kwartały r. b. i za lata poprzednie, zostaje wstrzymana wysyłka „Przeglądu Technicznego”.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

Z bliższych informacji o poniżej podanych posadach korzystać mogą członkowie stowarzyszeń, zgrupowanych w Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, zwracając się o szczegóły do Kancelarii Stowarzyszenia Techników (Czackiego 3/5), a nie do Administracji „Przeglądu Technicznego”

Uprasza się Szanownych Korespondentów o nadsyłanie znaczków pocztowych na odpowiedź.

POSADY WAKUJĄCE:

- 142—Technik dzielny z praktyką przy budowach ziemnych i wodnych poszukiwany natychmiast do Gdańska.
- 144—Inżynierów meljoracyjnych z fachową praktyką poszukuje Urząd Wojewódzki jednego z miast b. Kongresówki.
- 146—Inżynier mechanik wzgl. Wawelberczyk poszukiwany na stanowisko kierownika warsztatów szkolnych słusarsko-mechanicznych. Konieczna kilkuletnia praktyka warsztatowa oraz znajomość nowoczesnych metod obróbki metali i organizacji warsztatowej.
- 148—Inżynier do zorganizowania i prowadzenia wydziału samochodowego przy Państwowej Szkole Rzemieślniczo-samochodowej poszukiwany.
- 150—Inżyniera lub technika warsztatowca na stanowisko kierownika ruchu, gruntownie obeznanego z warsztatem mechanicznym (poszukuje fabryka maszyn na Pomorzu).
- 152—Inżynier lub technik kalkulator z praktyką biurową i warsztatową, gruntownie obeznanym z kalkulacją czasu czynności, systemem premjowym i analizą pracy i b) inżynier lub technik obeznany z obróbką metali i drzewa do udziału zarządzającego poszukiwani do warsztatów kolejowych w Wielkopolsce.
- 154—Okręgowy Urząd Miar w jednym z miast b. Kongresówki, poszukuje pracowników z ukończonymi studjami technicznymi i z kilkuletnią praktyką zawodową.
- 156—Inżynier-drogowiec na stanowisko wykładowcy przedmiotów specjalnych na wydziale budowlanym Szkoły Średniej Technicznej w Zagłębiu Dąbrowskiem — poszukiwany.

- 158—Technika zdolnego, absolwenta szkoły przemysłowej, wydziału elektryczno-mech. z praktyką zawodową, na stanowisko asystenta, rysownika ze znajomością kosztorysowania i sporządzania projektów, poszukuje elektrownia lotniska (na prowincji).
- 160—Inżynier komunikacji, obeznany ze statyką, robotami podziemnymi oraz budową dróg, mostów i nawierzchni kolejowych poszukiwany dla prowadzenia prac przy organizowaniu Wystawy Powszechnej.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 63—Inżynier-chemik kolorysta, 30-letnia praktyka, jako farbiarz i apretur szulka zajęcia. Doświadczony administrator i kupiec w każdym dziale chemii stosowanej.
- 65—Technik poszukuje pracy pomocniczej w dziale techniczno-budowlanym: kopiowanie planów, rachunkowość techniczno-budowlana, przepisywanie rachunków i kosztorysów.
- 67—Inżynier-mechanik z kilkuletnią praktyką ruchową i w dozorcze kotłów parowych zmieni posadę.
- 69—Inżynier-technolog (mech.) z wieloletniem doświadczeniem administracyjno-handlowem, energiczny, w sile wieksu, znający język niemiecki i francuski.
- 71—Młody inżynier dróg i mostów, z umiejętnością kosztorysowania, dobry statyk, poszukuje od połowy września poważniejszego stanowiska. Praktyka budowlana (konstrukcje drewniane i betonowe), drogowna (ulice betonowe i asfaltowe) i kolejowa (studja i budowa). Pierwszorzędne świadectwa i referencje.

<p>Przedpłatę kwartalną . . . . . 10 zł. przyjmuje Administracja i Poczta Kasa Oszczędności na konto № 515.</p> <p>Przedpłata zagranicą . . . . . 48 zł. rocznie.</p> <p>Cena zeszytu pojedynczego . . . . . 1 zł. (Ceny zeszytów specjalnych są ustalane każdorazowo)</p> <p>Za zmianę adresu (znaczkami poczt.) . . . . . 1 zł.</p>	<p>Jednorazowych:</p> <p>Za jedną stronę . . . . . zł. 200.—</p> <p>„ pół strony . . . . . „ 110.—</p> <p>„ ćwierć strony . . . . . „ 60.—</p> <p>„ jedna ósmę . . . . . „ 30.—</p> <p>W „Nowinach Technicznych“ o 50% drożej.</p> <p>W zeszytach specjalnych ceny ogł. są podwyższone o 50—100 proc.</p>	<p>Ceny ogłoszeń</p> <p>Przy zamówieniu wielokrotnych ogłoszeń, bez zmiany tekstu, udziela się nast. zniżek:</p> <p>za 6-krotne ogł. . . . . 10% „ 12 „ „ . . . . . 20 „ „ 24 „ „ . . . . . 25 „ „ 48 „ „ . . . . . 30 „</p> <p>Dopłaty: za 1 str. okładki 100%; za zamówione miejsce na innych stronach 20%. Dla poszukujących pracy 20% ustępstwa.</p>
---	---	--

Biuro Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Czackiego Nr. 3 (Gmach Stowarzyszenia Techników), Telefonu Nr. 57-04.
Redakcja otwarta we wtorki, czwartki i piątki od godz. 7 do 8 i pół wieczorem. Administracja otwarta codziennie od godz. 10 do 2 po poł. i od 6 do 8 wieczorem.
Wejście do Redakcji i do działu prenumerat Administracji, przez sień główną budynku; wejście do działu ogłoszeń — z bramy № 3.

ok. 7 kW prądu, łącznie z małym silnikiem, który obraca bębny. Depesze, nadawane z „Expresu” lub „Kurjera Czerdonego”, są wysyłane w 5 minut po ich otrzymaniu. Jako szybki informator, „kurjer świetlny” przewyższa więc znacznie swoich braci drukowanych. Maksymalna ilość liter,

którą można włączyć w łańcuch, wynosi około 2000 szt.; wyświetlenie tej ilości tekstu trwa 10 minut. Powiększenie objętości takiego „numeru” kurjera świetlnego można łatwo osiągnąć przez zwiększenie średnicy lub długości bębnow.

W SPRAWIE CUKROWNICZEJ STACJI DOŚWIADCZALNEJ W POLITECHNICE WARSZAWSKIEJ.

Od chwili ogłoszenia naszego poprzedniego komunikatu w sprawie budowy przy Zakładzie naszym małej doświadczalnej cukrowni — upłynęło dwa lata. W okresie minionym przemysł nasz przeżywał tak ciężki kryzys ekonomiczny, iż nie (dziwnego), że akcja nasza, oparta przedewszystkiem na pomocy finansowej organizacji i przedsiębiorstw przemysłowych, również ulec musiała nieuniknionej depresji — i mało posunęła się naprzód.

W ostatnich jednak miesiącach daje się zauważyć w naszym życiu gospodarczym pewien zwrot ku lepszemu, — i w związku z tem projekt naszej doświadczalni poczynna zmierzać ku realizacji. Widomą oznaką polepszenia sprawy urzędziwstwienia naszych zanierzeń jest fakt, że jedna z firm, która swojego czasu zadeklarowała nam poważny udział bezinteresowny w budowie doświadczalni, mianowicie — Tow. Akc. Bormann, Szwede i S-ka w Warszawie, dziś spełnia swe przyrzeczenie. Oto firma ta zbudowała i ofiarowała nam jeden z najcenniejszych agregatów aparatury przyszłej Stacji, mianowicie kompletną wyparkę czterodziałową z całkowitem uzbrojeniem i dodatkowymi zbiornikami do wód skroplonych, wykonaną z miedzi i mosiądzu. Za ten hojny dar składamy na tem miejscu ofiarodawcy wyrazy gorącego podziękowania.

Poniżej podajemy do wiadomości publicznej sprawozdanie ze stanu i zużytkowania funduszów, przeznaczonych

na budowę cukrowniczej stacji doświadczalnej a ofiarowanych przez organizację i firmy przemysłowe.

Z potrzebnej aparatury posiadamy obecnie następujące przedmioty:

1. Kocioł parowy, wykonany na nasze zamówienie przez Polskie Fabryki Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski S. A.;
2. miedziany waniczek z takimż skraplaczem, wykonane również przez powyższą wytwórnię;
3. baterję wyparną (z miedzi i mosiądzu) — dar firmy Bormann, Szwede i S-ka;

4. wirówkę o średnicy 150 mm, o napędzie od turbinki parowej, — dar firmy „Moc” w Warszawie.

Nie możemy tu nie zaznaczyć, że przedmioty, wykonane dla nas w zakładach Sp. Akc. L. Zieleniewski, polichowane zostały nam przez tę firmę w cenie poniżej kosztów własnych, za co — jak również za hojny dar pieniężny — dziękujemy serdecznie tej wytwórni.

Komunikując o stanie sprawy i wyrażając swą wdzięczność najgłębszą pomienionym wyżej ofiarodawcom, zwracamy się niniejszem do pp. cukrowników oraz do ogółu przemysłowców polskich z usilną i gorącą prośbą — o dalsze materialne poparcie sprawy urządzenia doświadczalnej cukrowni w Politechnice Warszawskiej — czy to w postaci potrzebnych aparatów i przyrządów, czy też w formie darów pieniężnych.

Warszawa, Politechnika, 20 maja 1927 r.

Kierownik Zakładu Technologii Organicznej
i Technologii Węglowodanów Politechniki Warszawskiej.

Prof. Inż. K. Smoleński.

Asystent Zakładu i docent techn. węglowol.

(—) Inż. A. Siwicki.

Wpływy	Złotych	Wydatki	Złotych
22.IV i 16.V.1924 r. od Rady Naczelnej Polskiego Przemysłu Cukrowniczego.	6 000	28.IV.1924 r. za książkę czekową w Banku Cukrownictwa.	1,—
28.V.1924 r. od Tow. Akc. Bormann, Szwede i S-ka w Warszawie	500	23.VI.1924 r. w-g rachunku firmy L. Zieleniewski, S. A. za kocioł parowy i waniczek ze skraplaczem.	2 000,—
19.III.1925 r. od Cukrowni „Kruszwica”	500	23.VI.1924 r. Koszty przekazu sumy powyższej . . .	20,10
28.III.1925 r. od Cukrowni „Gostyń”	1 000	Potrącono w Banku Cukrownictwa na podatek dochodowy, opłaty stemplowe i porto . . .	330,60
4.V.1925 r. od Polskich Fabryk Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski, S. A.	5 000		
20.VII.1925 r. od Cukrowni „Chelmża”	500		
% w Banku Cukrownictwa za r. 1924	571,55		
„ „ „ „ „ „ 1925	1 143,46		
„ „ „ „ „ „ 1926	1 366,69		
Razem	16 581,70	Razem	2 351,70
		Pozostałość na 1 stycznia 1927 r.	14 230,00

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

III. Międzynarodowa Wystawa Wynalazków w Londynie.

III Międzynarodowa Wystawa Wynalazków odbędzie się w Londynie w dn. 12 — 22 października r. b. Wystawę urządza Institute of Patentees. Informacji zasięgnąć można w Min. Przem. i Handlu, Dep. Handlowy (Elektoralna 2, pokój 244).

Udogodnienia wprowadzone przez koleje angielskie.

We współzawodnictwie z innymi środkami komunikacji, jak zresztą i w myśl dążenia do udogodnienia ruchu, koleje żelazne angielskie ogłosiły o nast. ulgach przejazdowych. Przy dalszej odległości przejazdu, pasażer otrzyma bezpłatnie bilet powrotny; w czasie od maja do października, jadący do uzdrowisk uzyskuje również bilety po niższej cenie; przejazdy okrężne i na wszelkie zabawy będą opłacane wedł. najniższej taryfy osobowej (1 penny za 1 milę); wycieczki złożone z 12 osób uzyskują bilet powrotny płaćąc zań jedną trzecią zwykłej ceny, przyczem termin ważności takiego biletu będzie nie 1 doba (jak było dotąd), lecz trzy doby. Prócz tego wprowadza się bilety tygodniowe, na przejazd po całym kraju, zniżki dla organizacji sportowych i t. p. W samym Londynie, istniał zwyczaj obniżania ceny biletów w niedziele, przy przejeździe do 40 mil; obecnie odległość ta ma być powiększona do 60 mil (96 km). Wreszcie wprowadza się zniżone ceny biletów dla przejazdów w pewnych godzinach dnia, mian. w porze przejazdów do miast po zakupy oraz w godz. jazdy do teatrów. (Z. d. V. d. E. 1927 zesz. 4).

Czem się zajmują jadący kolejami podmiejskimi.

Na jednej z kolei w San Francisco przeprowadzono oryginalną statystykę zajęć pasażerów pociągów podmiejskich. Jak się okazuje, w godzinach rannych, 78 proc. pasażerów czyta gazety, 11 proc. — tygodniki i książki, 4 proc. wykonywa roboty ręczne, pozostałe 7 proc. rozmawia lub patrzy w okna. Nalomiast wieczorem, wracając z zajęć, również znaczna odsetka jadących trzyma gazety, lecz wielu już nie czyta ich, woląc prowadzić rozmowy.

Dziwny, zdawałoby się, cel statystyki takiej polega w istocie na dążeniu kolei amerykańskich do uczynienia przejazdu jaknajmniej męczącym, ze względu na chęć przyciągnięcia jaknajwiększej ilości pasażerów. W tym celu badana jest częstość kursowania pociągów, ilość i jakość miejsc udzielanych jadącym w nich, temperatura, oświetlenie i t. l.

Nie potrzebujemy tu dowodzić, jakby się przydała u nas większa troska o wygodę pasażera w komunikacjach podmiejskich, zwłaszcza wobec tak licznych rzesz zmuszonych, ze względu na brak mieszkań, odbywać codziennie kilkakrotnie podróże do miasta i z powrotem.

Gospodarka elektryczna w Niemczech.

Ogólna moc elektrowni wynosiła ku końcowi r. 1926 ok. 5,7 milj. kW, t. zn. o 13,7% więcej niż w r. poprzednim. Wydajność zakładów elektrycznych obliczana jest na 12,1 milj. kWh (w r. 1925 11,7 milj. kWh), wykazując przyrost w ciągu roku o 4%. Wyzyskanie jednak elektrowni spadło w stos. do r. 1925 o 9% (V.D.L.-Nachr., zesz. 22).